

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Φαίδων Καλφάογλου

Ιστορία

- **'80-'90**
- κανόνας της αμοιβαίας αναγνώρισης (mutual recognition)
- έλεγχος του κράτους καταγωγής (home country control)
- αρχή του κοινοτικού διαβατηρίου
- **'00**
- €
- Ενοποίηση αγορών (?)
- **2007-2008**
- διάρρηξη του φαύλου κύκλου της αλληλεξάρτησης υπερχρεωμένων κρατών-αδύναμων τραπεζών (sovereign-banking nexus)

«Εξευρωπαϊσμός» του πλέγματος ασφάλειας

- κοινών κανόνων λειτουργίας και εποπτείας των τραπεζών (single rulebook),
- κοινού πλαισίου εποπτείας των τραπεζών (single supervision),
- κοινής διαδικασίας εξυγίανσης προβληματικών τραπεζών (single resolution),
- εναρμονισμένου συστήματος εγγύησης καταθέσεων (harmonised deposit guarantee),
- ενιαίου ταμείου υποστήριξης (common backstop arrangement).

Γιατί χρειάζεται Τραπεζική Ένωση στην Ευρώπη

- Άριστη νομισματική περιοχή (optimum currency area)
- Financial trilemma : (α) η χρηματοπιστωτική σταθερότητα, (β) η χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση και (γ) οι εθνικές πολιτικές
- Too-big-to-fail
- Ηθικός κίνδυνος: Προεξόφληση της κρατικής στήριξης
- Curry trade

Γιατί χρειάζεται Τραπεζική Ένωση στην Ευρώπη

- Περιχαράκωση κάθε χώρας σε εθνικό επίπεδο και κατάτμηση της ευρωζώνης σε εθνικές αγορές προς “διαφύλαξη” της ρευστότητας (liquidity ring fencing)
- Κατακερματισμός αγορών (fragmentation)
- Ενιαία μετάδοση της νομισματικής πολιτικής
- Μεταχείριση των κρατικών ομολόγων και του κυβερνητικού κινδύνου (sovereign risk)

Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (SSM)

- Ο ενιαίος εποπτικός μηχανισμός αποτελεί μια συγκεντρωτική προσέγγιση της εποπτείας των τραπεζών, η οποία μπορεί να λάβει τρεις μορφές,
- (α) της διευρυμένης συνεργασίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών,
- (β) της ενίσχυσης του βασικού επόπτη (lead supervisor) και
- (γ) της υιοθέτησης ενός υπερεθνικού οργανισμού εποπτείας.

Φορέας Εποπτείας

- Η ΕΚΤ δρα ως ενιαία εποπτική αρχή εντός του ενιαίου πλαισίου κανόνων εποπτείας (single rulebook) που καθορίζεται από την ΕΒΑ
- Two-tiers system
- Η ΕΚΤ έχει την αρμοδιότητα για τα κυριότερα θέματα της εποπτείας, όπως η χορήγηση και η ανάκληση άδειας λειτουργίας τραπεζών , η εξέταση εξαγορών και συγχωνεύσεων, η συμμόρφωση με το πλαίσιο κεφαλαιακών απαιτήσεων της Βασιλείας, η αποπομπή μέλους της διοίκησης των τραπεζών και η εποπτεία σε ενοποιημένη βάση.

Φορέας Εποπτείας

- Οι εθνικές εποπτικές αρχές θα συνεχίσουν να υφίστανται, καθώς έχουν συσσωρευμένη εμπειρία και τεχνογνωσία.
- Θα συνδράμουν στο έργο της ΕΚΤ και θα διατηρήσουν ορισμένους τομείς εποπτείας, όπως η προστασία των καταναλωτών και η αποτροπή ξεπλύματος βρώμικου χρήματος.

Τράπεζες που καλύπτονται

- το σύνολο των τραπεζών που εδρεύουν στην ευρωζώνη ή
- μόνο οι συστημικά σημαντικές τράπεζες που εδρεύουν στην ευρωζώνη.
- Τα τέσσερα κριτήρια που υιοθετήθηκαν είναι (α) το ύψος του ενεργητικού, (β) η σημαντικότητα για τη χώρα εγκατάστασης ή την Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της, (γ) η σημαντικότητα των διασυνοριακών δραστηριοτήτων και (δ) η αίτηση ή η χορήγηση βοήθειας από ευρωπαϊκούς μηχανισμούς (EFSF, ESM).

Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (SRM)

- Οδηγία για την ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων (BRRD) σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- Κανονισμού σχετικά με τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (Regulation on SRM), σε επίπεδο ευρωζώνης.

Living will

- Η «θέληση» αυτή έχει δύο συνιστώσες, τις αναγκαίες ενέργειες για συνέχιση της λειτουργίας (going concern) και τις αναγκαίες ενέργειες για εξυγίανση (gone concern), οι οποίες πρέπει να απεικονίζονται
- σε ένα σχέδιο ανάκαμψης (recovery plan) και
- σε ένα σχέδιο εξυγίανσης (resolution plan)

Μηχανισμός εξυγίανσης

- (α) το φορέα εξυγίανσης,
- (β) το μηχανισμό λήψης αποφάσεων και
- (γ) τη χρηματοδότηση του φορέα.

Φορέας εξυγίανσης

- Δημιουργία ενός νέου οιονεί Ενιαίου Φορέα Εξυγίανσης.
- Η λέξη οιονεί υπονοεί ότι ο φορέας έχει μεν Συμβούλιο και Ταμείο, αλλά ο εκτελεστικός βραχίονας είναι οι εθνικές αρχές εξυγίανσης.
- Δημιουργείται Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (Single Resolution Board – SRB), το οποίο, θα αρχίσει να λαμβάνει αποφάσεις εξυγίανσης από το 2016 για τις τράπεζες που υπάγονται στη δικαιοδοσία του.

Διαδικασία εξυγίανσης

- Η έναρξη της διαδικασίας μπορεί να γίνει όταν συντρέχει το σύνολο των παρακάτω προϋποθέσεων:
- (α) μια τράπεζα έχει πτωχεύσει ή είναι πιθανό να πτωχεύσει,
- (β) δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος διάσωσης, με ιδιωτικά κεφάλαια ή εποπτικές παρεμβάσεις,
- (γ) η διάσωση είναι προς το κοινό συμφέρον.

Εργαλεία εξυγίανσης

- (α) μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων (the sale of business tool)
- (β) μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα (the bridge institution tool)
- (γ) διαχωρισμός περιουσιακών στοιχείων (the asset separation tool)
- (δ) διάσωση με ίδια μέσα (the bail-in tool)

Μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα

- Το μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα λαμβάνει άδεια να λειτουργήσει για περιορισμένο χρονικό διάστημα σε προσωρινή βάση.
- Μοναδικός στόχος του είναι να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ της πτώχευσης μιας τράπεζας και του χρόνου που απαιτείται για να βρεθεί ο κατάλληλος αγοραστής ή να ακολουθηθεί μια εναλλακτική διαδικασία.
- Τα επιλεγμένα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της προβληματικής τράπεζας μεταφέρονται στο προσωρινό πιστωτικό ίδρυμα.

Διάσωση με ίδια μέσα

- Η διάσωση με ίδια μέσα (bail-in) αποτελεί μια διαδικασία εξυγίανσης που στόχο έχει να διασφαλίσει ότι το κόστος μιας ενδεχόμενης πτώχευσης φέρουν οι επενδυτές σε μια τράπεζα.
- Μπορεί να επιτευχθεί με δύο τρόπους:
- (α) την υποχρεωτική μετατροπή των πιστωτών σε μετόχους (debt conversion) ή
- (β) τη διαγραφή της ονομαστικής αξίας των απαιτήσεων των πιστωτών (write-down).

Διάσωση με ίδια μέσα

- Για να γίνει συνεισφορά κρατικών κεφαλαίων σε μια τράπεζα ή κεφαλαίων από τον ESM (bail-out), πρέπει **πρώτα** να έχουν εξαντληθεί όλες οι υπόλοιπες πηγές, δηλαδή τα κεφάλαια των μετόχων και των πιστωτών μιας τράπεζας έως το 8% των κεφαλαίων (bail-in), ενώ η συνεισφορά και του Ταμείου Εξυγίανσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 5% των συνολικών υποχρεώσεων (πλέον των ιδίων κεφαλαίων).

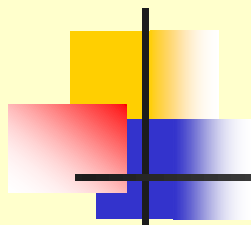
Σειρά ευθύνης

- Η σειρά ευθύνης έχει προσδιοριστεί με σαφήνεια.
- πρώτοι στη σειρά προτίμησης είναι οι κοινοί μέτοχοι (Common Tier 1, Additional Tier 1 και Tier 2), έπονται οι οιονεί μέτοχοι (κάτοχοι τίτλων μειωμένης εξασφάλισης) και τελευταίοι είναι οι πιστωτές, ομολογιούχοι και καταθέτες.
- Από τους καταθέτες εξαιρούνται σαφώς αυτοί που καλύπτονται από το σύστημα εγγύησης καταθέσεων, το οποίο και καλείται να καλύψει τη ζημία αντ' αυτών.

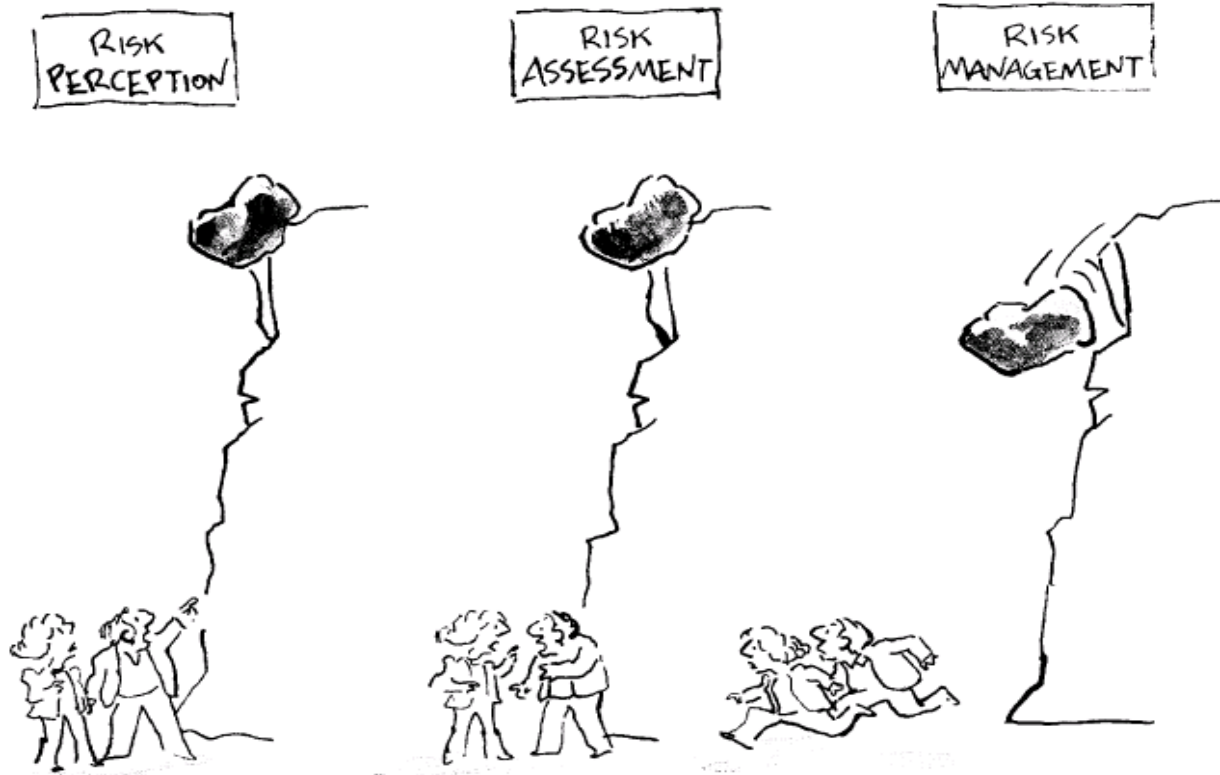
Χρηματοδότηση

- Δημιουργία Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης (Single Resolution Fund – SRF) ώστε να συνδυαστούν οι εθνικοί πόροι και να μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα μια τραπεζική κρίση.
- ex ante funding + ex post funding
- 8ετής περίοδος προσαρμογής με στόχο να αντληθούν περίπου 55 δισεκ. ευρώ
- Αμοιβαιοποίηση των πόρων και το 40% των κεφαλαίων να είναι διαθέσιμο από το πρώτο έτος, το 20% από το δεύτερο και τα υπόλοιπα να κατανεμηθούν στα υπόλοιπα 6 έτη.
- bridge financing

STRESS TESTING

Διαχείριση κινδύνων

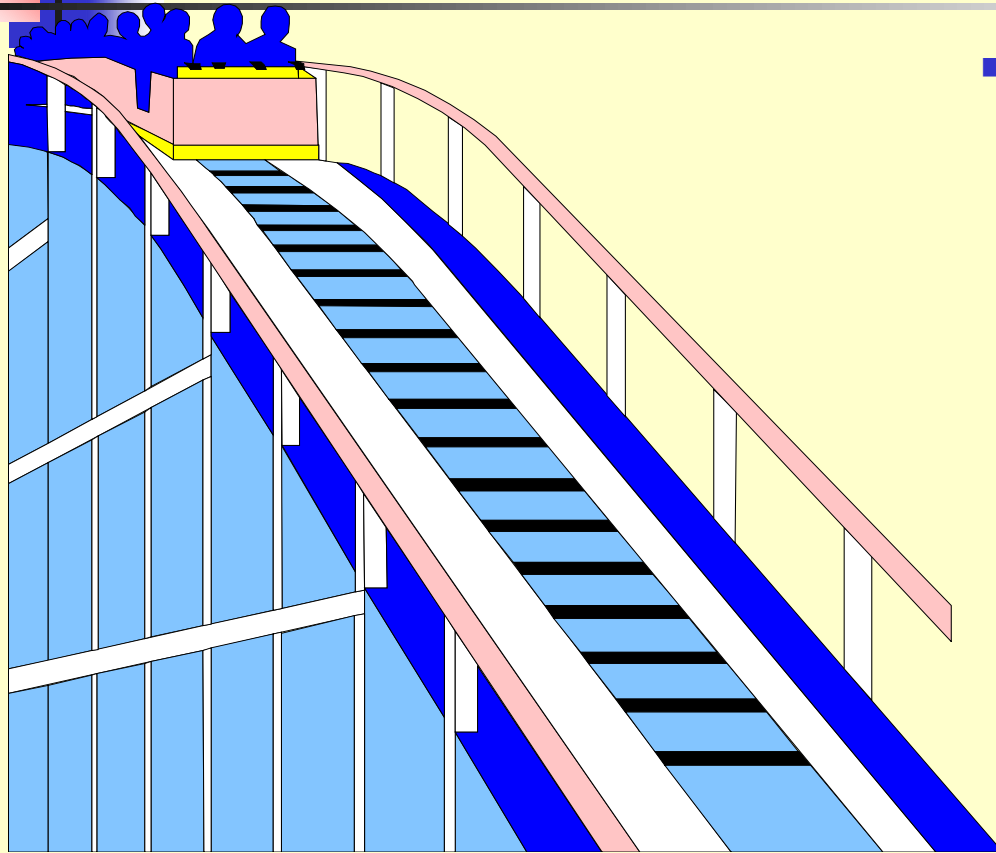

Διαχείριση κινδύνων

- Σύστημα διαχείρισης των κινδύνων
 - Αναγνώριση των κινδύνων
 - Μέτρηση των κινδύνων
 - Παρακολούθηση των κινδύνων
 - Εφαρμογή πολιτικής κινδύνων
- Εναλλακτικές πολιτικές
 - Αποφυγή κινδύνου
 - Αποδοχή κινδύνου
 - Έλεγχος και διαχείριση της αναμενόμενης ζημιάς
 - Μεταφορά του κινδύνου

STRESS TESTING

- Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων προσπαθεί να απαντήσει στο ερώτημα τι μπορεί να συμβεί (**what if**) όταν και εάν πραγματοποιηθούν ορισμένα ακραία αλλά αληθοφανή (exceptional but plausible) γεγονότα.

ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙ ΑΛΗΘΟΦΑΝΗ

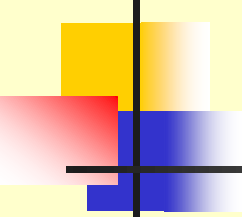
- Το stress-testing εξετάζει γεγονότα που έχουν μικρή πιθανότητα να συμβούν, παρ' όλα αυτά πρέπει να είναι αληθοφανή.
- Αν τα γεγονότα δεν είναι αληθοφανή περιορίζεται η αξία του stress-testing.

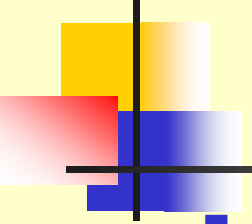
EΚΘΕΣΗ de Larosiere.....

- There have been quite fundamental **failures in the assessment of risk**, both by financial firms and by those who regulated and supervised them.
- **Macro-stress testing** exercises to verify the degree of resilience of the financial sector to specific shocks
- Stress-testing too often was based on **mild or even wrong assumptions**. Clearly, no bank expected a total freezing of the inter-bank or commercial paper markets.

BASEL II AND STRESS TESTING

-
- "Banks' stress tests should be both of a **quantitative and qualitative nature**, incorporating both market risk and liquidity aspects of market disruptions.
 - **Quantitative criteria** should identify plausible stress scenarios to which banks could be exposed.
 - **Qualitative criteria** should emphasize that two major goals of stress testing are to evaluate the capacity of the bank's capital to absorb potential large losses and to identify steps the bank can take to reduce its risk and conserve capital.
 - This assessment is integral to setting and evaluating the bank's management strategy and **the results of stress testing should be routinely communicated to senior management and, periodically, to the bank's board of directors.**"

BASEL III AND STRESS TESTING

-
-
- The **capital conservation buffer** above the regulatory minimum requirement be calibrated at 2.5% and be **met with common equity**, after the application of deductions.
 - The purpose of the conservation buffer is to **ensure that banks maintain a buffer of capital that can be used to absorb losses during periods of financial and economic stress.**
 - While banks are allowed to draw on the buffer during such periods of stress, the closer their regulatory capital ratios approach the minimum requirement, the greater the constraints on earnings distributions.

ECB AND STRESS TESTING

Consolidation

- Highest level of consolidation
- Perimeter of the banking group as defined by the CRD/CRR

Scenario

- Common baseline and adverse macro-economic scenarios and stressed market parameters for positions sensitive to a change of market prices
- CAs may develop additional sensitivities to incorporate country specific features

Time-horizon and reference date

- Consolidated year-end 2013 figures
- Scenarios applied over a period of three years (from 2014 to 2016)

Capital

- CET1, with transitional arrangements; CoCos reported if trigger is above the bank's CET1 ratio in the adverse scenario
- CAs may, in addition, assess the impact of the stress test on other yardsticks
- Prudential filters are discretion of CAs; conditions for common approach assessed

ECB AND STRESS TESTING

Hurdle rate

- 8% Common Equity Tier 1 ratio for the baseline scenario
- 5.5% Common Equity Tier 1 ratio for the adverse scenario
- CA may calibrate possible supervisory measures based on a ladder of intervention points and set higher hurdle rates

Static balance sheet

- Zero growth assumption for baseline and adverse scenario and same business mix
- Assets and liabilities that mature replaced with similar financial instruments in terms of type, credit quality and original maturity; no workout of defaulted assets
- Exemption due to mandatory restructuring plans announced before reference date

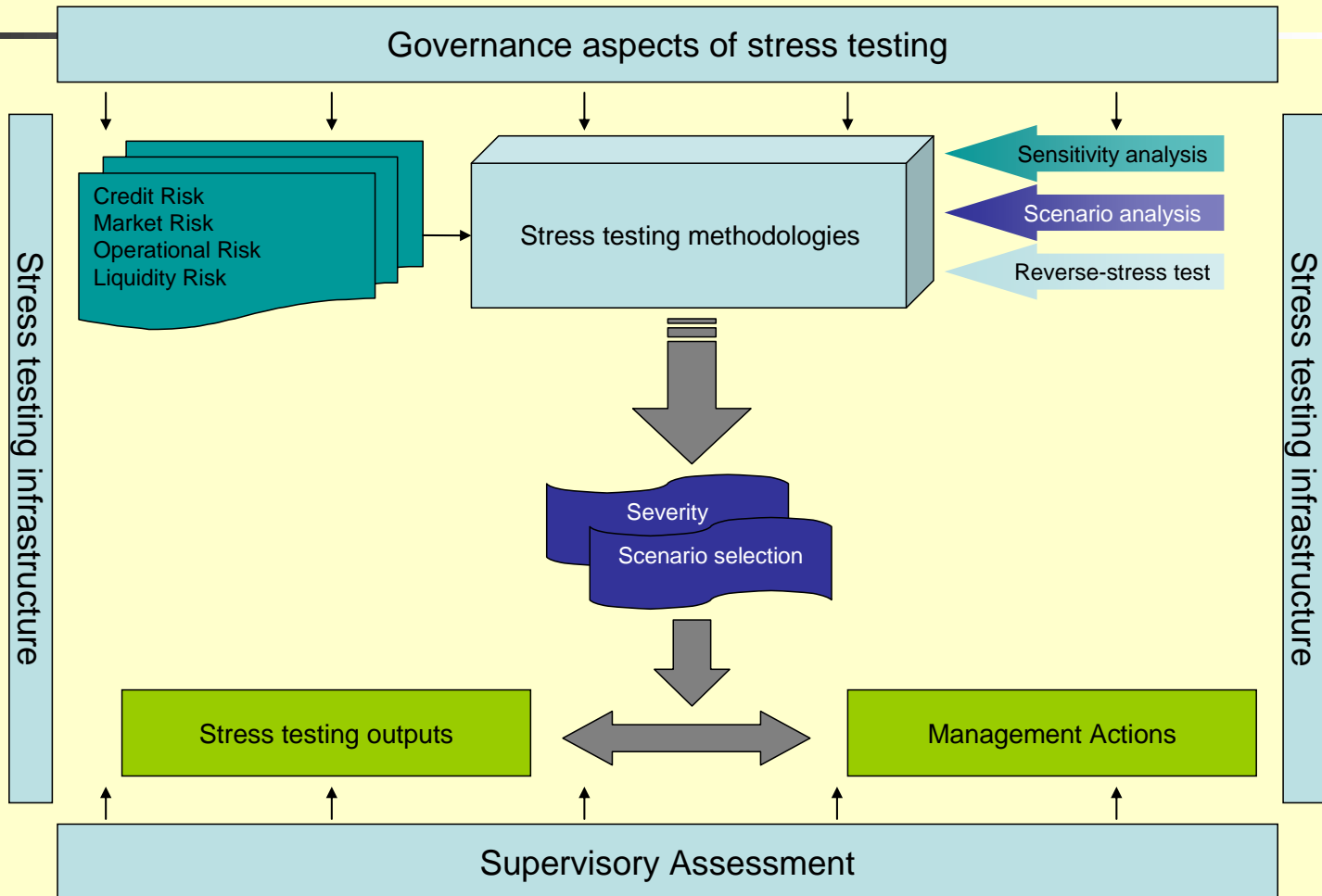
Risk coverage

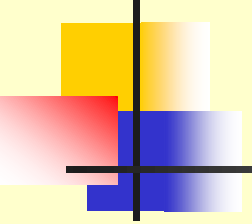
- Solvency stress test – credit risk, market risk, sovereign risk, securitisation, cost of funding, non-interest income and costs, operational risk; no liquidity stress test
- CAs may include additional risks but results reported under common approach

Process

- EBA responsible for common methodology, templates, disclosure
- Competent authorities responsible for quality assurance and reaction function
- Outcome of AQR may inform starting point

EBA Guidelines

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

- **Αναλυτική (Bottom-up)** : κάθε τράπεζα υπολογίζει τις θέσεις κινδύνου και τις επιπτώσεις μόνη της και η εποπτική αρχή υπολογίζει συγκεντρωτικά αποτελέσματα.
- **Συγκεντρωτική (Top-down)**: η εποπτική αρχή υπολογίζει τις θέσεις κινδύνου και τις επιπτώσεις με βάση μικρο (π.χ δείκτες) ή μακρο μεταβλητές.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

- Ανάλυση ευαισθησίας (sensitivity approach)
 - Η ανάλυση ευαισθησίας υποθέτει μια αλλαγή σε *ένα συγκεκριμένο* παράγοντα κινδύνου, ανεξάρτητα από τους άλλους παράγοντες κινδύνου και χωρίς να διευκρινίζεται η αιτία, και ποσοτικοποιούνται οι επιπτώσεις αυτής της αλλαγής.
- Ανάλυση σεναρίου (scenario approach).
 - Η ανάλυση σεναρίου εξετάζει *περισσότερους από έναν* παράγοντες κινδύνου, οι οποίοι προέρχονται είτε από ένα συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο είτε από ένα συγκεκριμένο γεγονός.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ

- Προσδιορισμός παραγόντων κινδύνου
 - Μακροοικονομικοί παράγοντες
 - Παράγοντες πιστωτικού κινδύνου
 - Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου
 - Ειδικοί παράγοντες κινδύνου
- **Συγκεκριμένη διαταραχή** (π.χ +/- 10 μεταβολή της ισοτιμίας)
- **Τυποποιημένη διαταραχή**, σύμφωνα με προτάσεις των εποπτικών αρχών.
- Προβλήματα
 - Δεν έχει οικονομικό περιεχόμενο
 - Σπάνια επηρεάζεται ένας μόνο παράγοντας

ΑΚΡΑΙΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

- Υποθετικά σενάρια
 - Υποθετικά αλλά αληθοφανή σενάρια
- Ιστορική εμπειρία
 - Καταστάσεις μεγάλης έντασης αλλά μικρής συχνότητας που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν (π.χ. κρίση 1998 Ρωσία)
- “1 to 25” σενάριο
 - Σενάριο που εμφανίζεται 1 φορά στα 25 χρόνια

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

- Προσέγγιση που
 - Είναι δυναμική και forward looking
 - Ενσωματώνει πολλαπλούς παράγοντες κινδύνου
- Τα σενάρια πρέπει
 - Να καλύπτουν όλους τους σημαντικούς κινδύνους
 - Να καλύπτουν όλους τους ενδεχόμενους κινδύνους
 - Να καλύπτουν όλες τις ιδισυγκρατικές ευαισθησίες
 - Να είναι συνεπή με την πολιτική διαχείρισης κινδύνου
 - Να εξελίσσονται συνεχώς ώστε να περιλαμβάνουν όλες τις χρηματοοικονομικές καινοτομίες

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

- Κάθε τράπεζα πρέπει να μετατρέψει τα σενάρια σε παραμέτρους διαχείρισης κινδύνων
 - Ανάλυση των σχέσεων εξάρτησης
 - Εφαρμογή σε όλες τις θέσεις
 - Η «μετατροπή» πρέπει να βασίζεται στην εμπειρία κάθε τράπεζας
- **ΠΡΟΣΟΧΗ** : model error risk
 - Συχνός έλεγχος των υποθέσεων
 - Έλεγχος των μαθηματικών σχέσεων
 - Σωστή ερμηνεία των αποτελεσμάτων
- **ΠΡΟΣΟΧΗ** : επιδράσεις από το σύστημα
 - Δυναμική του συστήματος π.χ υψηλή μόχλευση σε κλάδο, κλείσιμο αγορών κλπ
 - Δυναμική επίδραση π.χ αλληλεξάρτηση ζημιών

ΕΝΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

- Stress-testing too often was based on mild or even wrong assumptions. Clearly, **no bank expected** a total freezing of the inter-bank or commercial paper markets. (De Larosiere report)
- Το πρόγραμμα προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων πρέπει να περιλαμβάνει διάφορα σενάρια διαφορετικής έντασης
 - η παρεχόμενη πληροφόρηση να είναι ουσιαστική
 - να μπορεί να εφαρμόζεται στο σύνολο της τράπεζας
 - να περιλαμβάνει όλα τα σημεία του κύκλου
 - να περιλαμβάνει σενάριο βαθιάς ύφεση ώστε να διευκολύνει τον προγραμματισμό κεφαλαίων
 - να διευκολύνει την αναγκαία πολιτική παρέμβασης

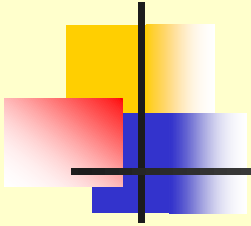
MACRO STRESS TESTING

- Ένα σημαντικό εργαλείο για ανάλυση της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού τομέα είναι η άσκηση προσομοίωσης όπου εξετάζεται η **ευαισθησία των τραπεζών σε μακροοικονομικά γεγονότα.**
- Εξετάζονται «exceptional but plausible» διαταραχές σε μακροοικονομικές μεταβλητές και η επίδρασή τους στην ευρωστία του χρηματοοικονομικού συστήματος

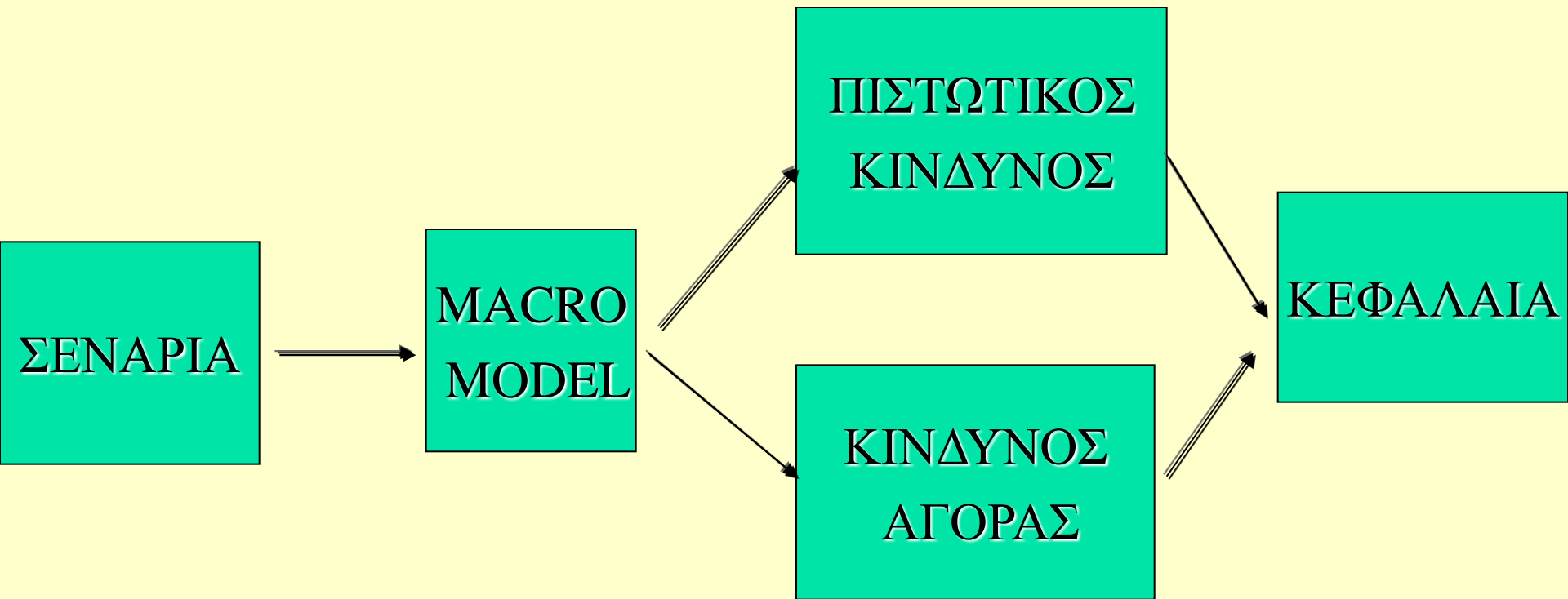

ΜΟΡΦΕΣ MACRO STRESS TESTING

- Για λόγους χρηματοοικονομικής σταθερότητας
- Ο βασικός στόχος είναι ο προσδιορισμός **κοινών σημείων ευαισθησίας** μεταξύ των τραπεζών που μπορεί να επηρεάσει την σταθερότητα του συστήματος.
- Για λόγους διαχείρισης κινδύνων
- Ο βασικός στόχος είναι ο προσδιορισμός των **σημείων ευαισθησίας των συστημικά σημαντικών τραπεζών** σε δυσμενή μακρογεγονότα.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ

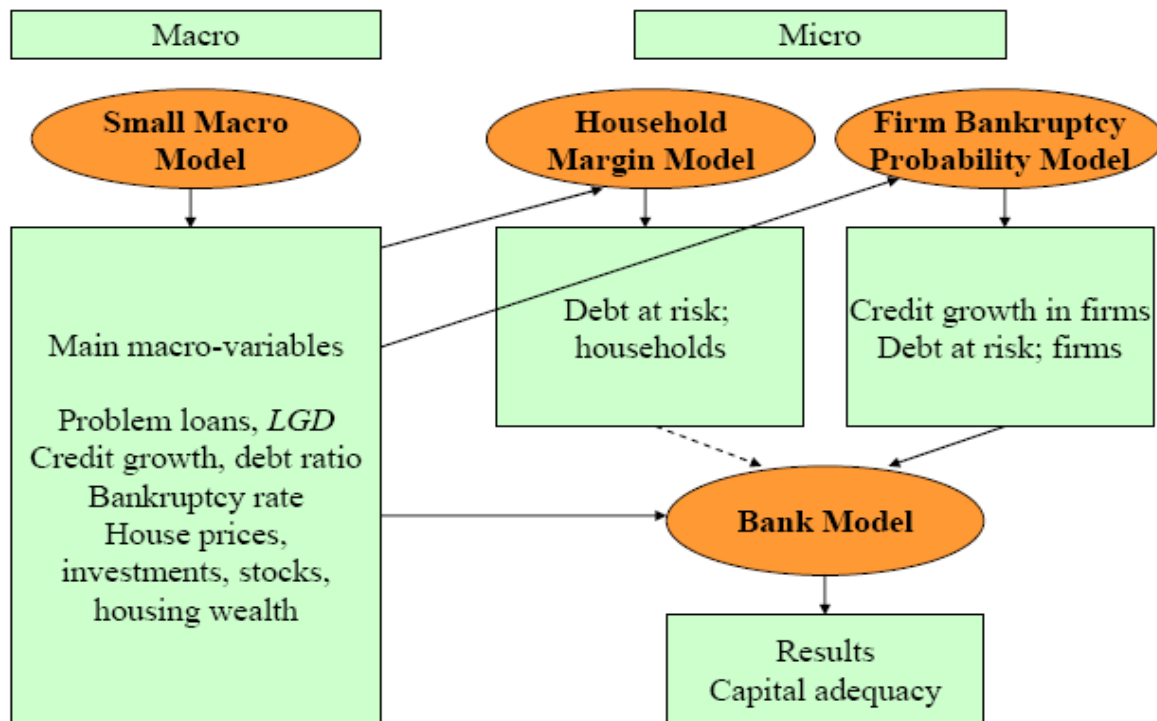

ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ

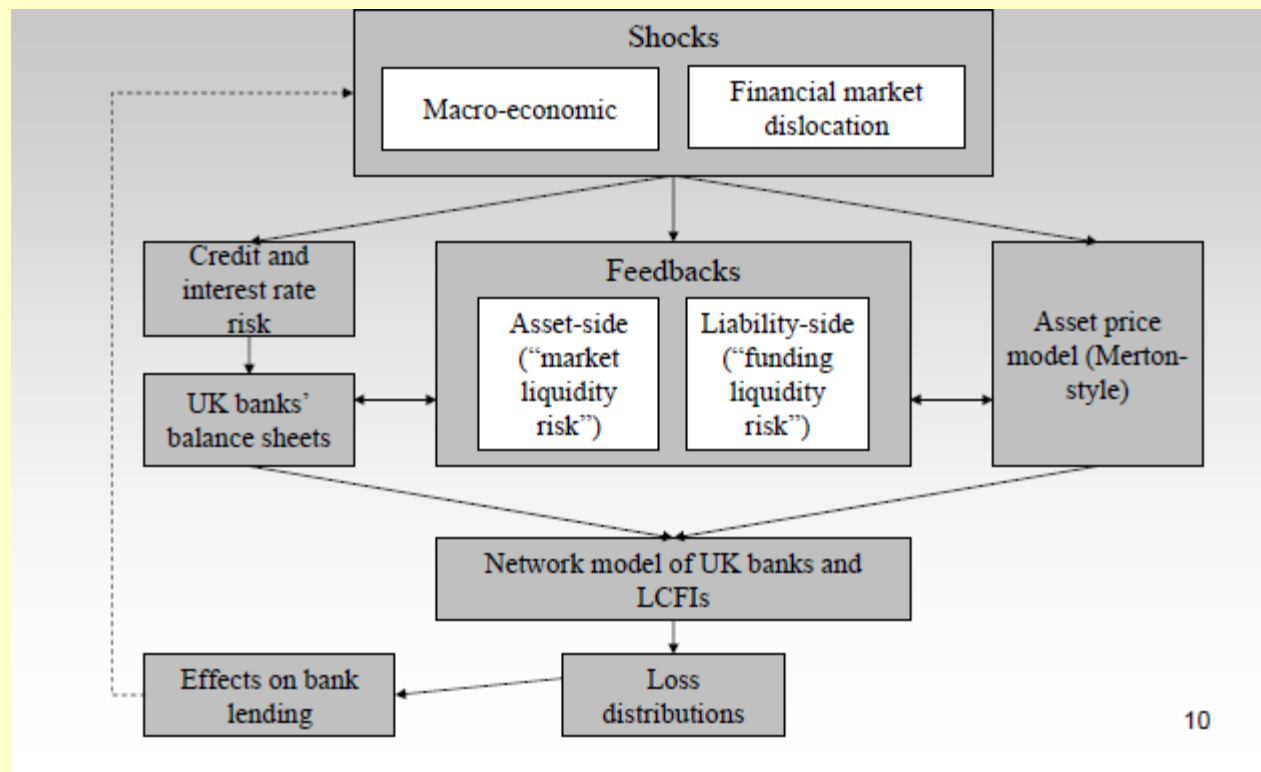
$$NPL_{it} = \beta_1 NPL_{it-1} + \beta_2 RGDP_t + \beta_3 RLR_{it-1} + \beta_4 U_{t-1} + u_{it}$$

- όπου
- *NPL* = μη εξυπηρετούμενα δάνεια άνω των 3 μηνών (σε σχέση με το σύνολο των δανείων)
- *RGDP* = το πραγματικό ΑΕΠ (σε εξαμηνιαία βάση)
- *RLR* = τα πραγματικά επιτόκια δανεισμού επιχειρήσεων
- *U* = το ποσοστό ανεργίας

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

10

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ?

